

ПИТАННЯ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ

Фальченко О.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Результативність господарювання підприємства залежить від ефективного управління капіталом підприємства. Запорукою такого управління є оптимізація структури капіталу.

Оптимальна структура капіталу являє собою співвідношення використання власних і позикових засобів, при якому забезпечується ефективна пропорційність між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізується його ринкова вартість.

Ряд теоретичних концепцій оптимальної структури капіталу виходить з аналізу впливу різних комбінованих варіантів фінансування на ринкову вартість підприємства, і оптимальною вважається структура капіталу, яка максимізує ринкову вартість підприємства як бізнесу.

Найголовніша частина цього процесу – оптимізація структури капіталу, яку проводять за багатьма критеріями з метою забезпечення фінансової рівноваги підприємства разом з високою рентабельністю капіталу.

Можна виділити три методи оптимізації структури капіталу: оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності; оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації її вартості; оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків.

Метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків передбачає процес диференційованого вибору джерел фінансування різних складових частин активів підприємства. Виокремлюють три підходи до фінансування активів підприємства: консервативний, помірний та агресивний. Виходячи зі свого ставлення до фінансового стану керівництво підприємства обирає один з розглянутих варіантів фінансування активів. Враховуючи, що на сучасному етапі довгострокові позики підприємствам практично не надаються, тоді обрана модель фінансування активів буде представляти співвідношення власного та позикового (короткострокового) капіталу, тобто оптимізувати його структуру з цих позицій.

Оптимальну структуру капіталу, тобто співвідношення між позиковими коштами і власним капіталом, можна визначити, користуючись ефектом фінансового важеля, або фінансовим левериджем. Якщо підприємство в своїх інвестиціях використовує як власні, так і позикові кошти, то рентабельність інвестування власних коштів ще називають ефектом фінансового важеля. Фінансовий леверидж – це практика використання боргових цінних паперів для фінансування інвестицій.

Таким чином, оптимальна структура капіталу є унікальним набором інструментів фінансування діяльності підприємства, що нівелюють асиметричність інформації і відповідають заданому рівню контролю.